קונטרס

לכל ספרדי יש

הרב עובדיה קטן בלב

מהדורה ראשונה

פתח דבר

השם של הגליון הוא אמנם שם לא שגרתי אבל בחרנו דווקא בו בגלל שלמעשה הוא מסמל את המסר המזעזע ביותר, ואין כוונתנו לכבודו של מרן זיע"א שכבודו במקומו מונח, ומשום מעשה שהיה, כפי שיפורט בהמשך הדברים, נבחר דווקא השם בשם הזה.

תפילתנו שהדברים יתקבלו על אוזניים קשובות גם אם לא מסכימות, בכל אופן כוונתנו היא רק לעורר כמה נקודות שבוערות ברבים וטובים שמרגישים שמה שהיה אינו בהכרח לא יכול להשתנות, ואולי אפי' כבר התחיל להשתנות תלוי בעיני המתבונן.

בפתח הדברים נבהיר כמה דברים חשובים לתועלת הרעיון ושח"ו לא יצא דבר מהקשרו ויסיט את הנידון מכוונתו הרצויה

א. אין בליבנו שום ביקורת או הבעת זילזול בראש ישיבה כזה או אחר ח"ו או בהשקפה כזו או אחרת, ותעיד כל כך הנהגתנו שלא להזכיר על צד השלילה שמות של רבנים או מוסדות כלשהם, ובוודאי שאף קיימת כלפיהם במידה מרובה הכרת הטוב גדולה על מפעלותיהם הרבות והמבורכות למען בני התורה שלנו וממעיינם אף שתינו מים ונקווה שבזה הספקנו להבהיר עניין חשוב זה שלא להכוות בגחלתן ח"ו

ב. אמנם בין השיטין אנו נותנים אפשרויות לתיקון המצב בצורה ריאלית והגיונית לחלוטין, אבל מטרת קונטרס זה בעיקר להציף את הדברים ולנסות להכניס שיח שונה בבתי המדרש ע"מ לרומם את שראוי להתרומם בכל הכח

ג. הן אמת שהרעיון מוגש במהלך מסוים ומוגדר, אבל בהחלט יש לכל נושא כמה וכמה צדדים אשר ירבו בו הדעות ואין כוונתו להכריע בין ההרים רק להציף את הדיון בין בני התורה ולנסות לנווט את השיח הקיים בצורה הזו לתועלת בני התורה

ד. נקווה שלא תצא תקלה תחת ידינו ונהיה שליחים טובים לתיקוני ולא לעוותי ח"ו

ה. נשמח לקבל הארות והערות לתועלת וקידום הרעיון

במייל **d0772705015@gmail.com**

המהלכים שכבר משתנים מול עיננו

היום כבר ברור לכל שציבור בני התורה הספרדים הינו ציבור שכבר קיים בזכות עצמו ואינו זקוק לתמיכה כלשהי מבחוץ, ואדרבה, בהרבה ישיבות אף מצמצמים לגמרי את העסקת צוות שאינו ספרדי מכמה וכמה טעמים כידוע וכמפורסם וזהו דבר שאינו צריך ראיה וד"ל

ואמנם נכון שיתכן ומהלך שנות העבר היתה תחושה שא"א בלי עזרה מבחוץ [ואפשר להתווכח עד כמה ואם בכלל זה היה נכון] אבל כיום כבר רוב מנין ובנין של רבותינו ראשי הישיבות והציבור מסכים שאין שום צורך בהשענות על עזרה או חיקוי מבחוץ, [וכפי שכבר נרמז בהרבה מקרים אף הפך לסוג של נטל...]

ולא שיש איזה שהיא טענה כלפי הציבור הליטאי ואדרבה רצונם להשפיע תורה והשקפה נבע בהחלט ממניעים טובים וראויים, אך עיקר הנידון הינו עלינו מדוע תלינו את כל כבודנו עתידנו השקפתנו בזהות שאינה שלנו?! האם לא היה מן הראוי לעטר את הישיבות שלנו בבוגרים של הישיבות שלנו למה מוכנס לנו עמוק עמוק בתודעה שרק בוגרי ישיבות שאינם שלנו יכולים לפאר את הישיבות? [נציין שתופעה ברוכה זו של מינוי צוות בוגר הישיבה כבר חדר בכמה וכמה ישיבות חשובות בשנים האחרונות] ואין צורך לפרט את המעלות עצומות בכך לבחורים, לישיבה, ולבוגר שנתמנה, וכמה כבוד חשוב זה יחזיר לציבור שלנו.

הדברים אולי נשמעים כסוג של התמרמרות או בכיה על המצב, אבל ההיפך הוא הנכון, כל בן תורה שתשאל ברחוב יגיד לך את זה שבכל ישיבה שלנו ישנם כמה וכמה בוגרים הראויים להתעטר בתפקידי הרמי"ם והמישיבים ואין כלל צורך לרעות בשדות זרים [שברבים מהמקרים גורם לזרות אצל הבחורים...] ודווקא בגלל שאנו יודעים שיש לנו מעלות ואיכות לא פחות אז אנו זוקפים את קומתנו, ומבינים שזוהי הדרך הנכונה להתקדם ולא להמשיך להשתמש בקביים מלאכותיות ספק עדיין יעילות...

נקודת האור הראשונה

אם נציין את המהלכים הגדולים שמובילים לזקיפת הקומה בציבור בני התורה הספרדי בשנים האחרונות, אז אין ספק שהמהלך הגדול מכולם שקרה ועדיין קורה הוא הכרזת העצמאות ע"י גדולי הרבנים שליט"א ובראשם **אב"ד הגאון הגדול הגרש"י ז. שליט"א** מבית וגן ועל ידו **רה"י הגאון הגדול הגר"א ס. שליט"א** (שמות הרבנים וניתוח התהליך ע"ד הכותבים בלבד, ולא ע"ד הרבנים שליט"א כלל!) שיצאו כבר לפני כמה שנים לתהליך עצמאי בו נוכח הציבור להפנים שגם הרבנים שהיו הכי קשורים להנהגה הליטאית כיום כבר מכובדים ומוערכים בזכות עצמם ויש להם דעות שלא בהכרח עולים בקנה אחד עם ההנהגה הליטאית מה שבעבר כמעט ולא היה, כידוע לבוגרים ויודעי היסטוריה שביננו, ואפילו הכריזו בראש חוצות את דעתם בנושאים האקטואליים התואמת את ההשקפה הליטאית [גם ששילמו ע"כ מחיר כבד כפי שהם סיפרו בעבר בריש גלי]

הכרזת עצמאות זו היא כקריאת תיגר על העבר (אם כי לא בהכרח) וקריאת התעוררות לעתיד חדש ומכובד יותר ללא חיקוי ומחיקת זהות, ויש מהם שאף הוסיפו לדרבן ממש בקום ועשה את משפחתם ותלמידיהם לשלוח את צאצאיהם למוסדות ספרדים דייקא,

ואף שאין זו מגמת הקונטרס - לעודד לשלוח רק למוסדות ספרדים, ומי שעשה את שיקוליו ובדעתו לשלוח או ללמוד במוסדות ליטאים ולדעתו היא האופציה הטובה יותר אכן ודאי שעדיף לו שכן יעשה ואין שאלה בכך, וכל מקרה לגופו, רק תכלית הדברים הם להראות שיש רבים וטובים ביננו שעשו 'פרסה' וכבר הפסיקו **מבחירה** לשלוח למוסדות ליטאים, בעקבות ההבנה שיש לנו כבר מוסדות ראויים וטובים אצלנו לא פחות מהמוסדות הליטאיים, ואם נוסיף את העניין של הבנייה שאישית שמתפתחת הרבה בדרך כלל יותר טוב במקום הטבעי שלו, הרי שכבר יש לנו כמה סיבות חזקות לחשוב אולי לשנות כיון, והדברים מפורסמים בקרב אנשי החינוך.

הסטייל ו'שם' במוסדות הליטאים

יש נושא שחייבים להתייחס אליו ברצינות ולא יועיל לטאטא אותו, כשמדברים על התופעה של פזילה לעבר מוסדות שאינם שלנו, והוא: חוסר ה'סטייל' שיש למוסדות שלנו, [אם בצדק ואם שלא בצדק]

בין השיקולים שקיימים לבחירת מוסד והשתייכות הוא לרצות להיות שייך לציבור/ למוסד שהכי יתן לו את הכבוד וה'שם' ולפעמים אפילו שיודע ששם יהיה לו פחות טוב מבחינה לימודית / חברתית וכו' והאמת היא שזהו טבע ולא תמיד ניתן לומר 'תעשה מה שצריך וזהו', כי הסביבה והמחויבות החברתית חזקה מאוד אפילו במקום שהשכל יודע שזו האופציה הפחות טובה העיקר ש'הבן שלו לומד ב...'

מה כן ניתן לעשות בכדי לשנות את המשוואה?

השינוי המיוחל והסופי

השינוי שכולנו מצפים לו הוא שלא תהיה בכלל דילמה בבחירה בין מוסד ספרדי ליטאי, ואפילו תהיה עדיפות למוסדות שלנו מבחינת 'שם' ו'סטייל'

ברור אמנם שזה חזון גדול ולא דבר שיקרה בין רגע, אבל לתכנן ולצפות בהחלט כבר צריך, וכשנדע מה חסר לנו ומה ישלים את הפער נהיה ממוקדים יותר לעבר המטרה בס"ד [מעבר למה שכבר הזכרנו בעניין מינוי בוגרים משלנו לישיבות שלנו] נראה שמה שחסר זוהי **ה'עוצמה'**

עוצמה זוהי אמנם מילה גדולה אבל ננסה לפשט את המשמעות, היום בעולם הפרסום והשיווק יודעים שאם אתה רוצה לשכנע אדם להצטרף ולהתחבר למשהו, תעשה לו את זה גדול, עוצמתי, [אגב, זהו חלק גדול מכל הרעיון של הדינרים המפוארים] עד כדי שמוסד שאין לו כסף ורוצה לגייס כספים צריך להוציא כספים רבים כדי להראות שהוא עוצמתי וגדול בשביל שירצו לתרום לו, ואכמ"ל

ואם אנחנו מסכימים שעוצמה גוררת התחברות ממילא יוצא שאחד המרכיבים שהכי חשובים מבחינתנו זה 'עוצמה'

ומיד נשאלת השאלה

איך משיגים 'עוצמה'?

ישיבה עם מעל 1,000 בחורים

אכן דרך ארוכה לפנינו אבל אחד מהדברים שבוודאי ישלימו את ה'עוצמה' החסרה זוהי הקמת ישיבות גדולות בסדר גודל גדול מאוד עם מעל 1,000 בחורים, זה אמנם נשמע קצת רדוד ושטחי אבל לאחר ליבון הדברים עם כמה וכמה בני עליה, עלה בצורה ברורה שזה חלק בהחלט משמעותי בהתקוממות המוחלטת של הציבור הספרדי, וברגע שיהיו לנו ישיבות עם 'עוצמות' כאלה יהיה הרבה יותר קל להרגיש שגם ה'סטייל' נמצא אצלנו, [תבדוק את עצמך: כששואלים אותך מהם הישיבות הטובות ביותר בציבור הספרדי? איזה ישיבות מיד עולות לך? וכמה בחורים יש בהם? ע"פ הרוב המוחלט מעל 400 בחורים] אגב, ברור שאין כוונתנו שהישיבה תפתח בסגנון 'פונוביז' או 'חברון', וכדו' אלא ישיבה ספרדית בסגנון משלה כמו שרק 1,000 בחורים ספרדים יכולים לייצור, ללא שום חיקוי לא בתהליך הקמתה, וק"ו שלא במהלך התנהלותה וד"ל

אבל, מה עם האיכות?

כמובן, שאין כוונתנו לעניין מספרי גרידא, ברור שאם כבר הולכים על מהלך שכזה אז מעבר לצוות התורני מהשורה הראשונה שיוביל את הישיבה צריך להשקיע רבות גם בעבודה רבה עם מיטב הישיבות הקטנות והרשמים המומחים ע"מ שתקום ישיבה איכותית ביותר

ולפני שנמשיך אספר את הסיפור האישי שלי שבגללו קונטרס זה קרם עור וגידים, ומכאן שמו, וכך היה מעשה:

יצא לי פעם לשוחח עם אברך ספרדי חשוב על העניין באריכות, וכששמע את רעיון הקמת ישיבה בסדר גודל המדובר אמר את המשפט המקטין והמצמרר ביותר, שמלווה אותנו בשקט בשקט במשך שנים [ולאו דווקא ע"י אנשים מבחוץ] ללא התנגדות מינימלית מצידנו: **עזוב אותך הרי צריך את האיכות ואתה הרי יודע ש'לכל ספרדי יש הרב עובדיה קטן בלב', זה לא יעבוד**

לרגע השתתקתי, ומיד הגבתי לו: לא הבנתי מה זאת אומרת 'הרב עובדיה קטן'? לי יש הרב עובדיה **גדול!** מה זה קשור???

וכי בגלל שיש לנו את הרב עובדיה בלב אז אין לנו אפשרות להקים ישיבה ברמה גבוהה? מה עם כל הבחורים שבישיבות הטובות הליטאיות שגם להם יש 'הרב עובדיה קטן בלב'? איך הם מפארים את הישיבות שלהם? מה עם כל גדולי הפוסקים שלנו? מה עם מיטב האברכים שוקדים באהלה של תורה בעמקות והתמדה נוראה? רק לנו בגלל שיש לנו את 'הרב עובדיה הקטן' אז אסור לחשוב שאנחנו יכולים להקים משהו איכותי ומפואר???

ואז חדרה בי ההכרה הנוראה הזו:

מאז תקופת ה'מרביצי' הוחדרה לתוכנו עמוק בהכרה ובתת הכרה שלא משנה הנתונים, הציבור הספרדי 'אין לו את זה', זאת אומרת שיהיה לנו את הרב הכי גדול אבל הוא 'לא בהשקפה' ויהיו לנו את המגיד הכי מיוחד אבל רק חיקוי של וכו' עד שכיום ישנם רבים מבני התורה שלנו שהרעיון הנ"ל קנה שביתה בליבם ומבחינתם, זהו, תנו להם להוביל ואנחנו נמשיך להסתפח אליהם, כי הרי 'אין לנו את זה' יש לנו 'הרב עובדיה קטן בלב'

הצלקת, והתודה ל'מרביצי התורה'

מן האמת לפתוח ולומר, שאמנם יש לציבור הספרדי הרבה הכרת תודה למשפחות רבני ה'מרבצי', שרבות מהישיבות הספרדיות המוצלחות בעבר ובהווה הוקמו על ידם, וע"כ אין מי שיחלוק, וגם כותבי השורות גדלו במוסדותיהם, ושוב מסורה תודתנו

העמוקה, אבל מן ההכרח לומר באותה נשימה שדרכם היא זו שהחדירה עמוק עמוק את ההספחות הבלעדית לליטאים וההטמעות עד כמה שניתן בתוכם, עד כדי שכיום כבר רבים גם מהציבור הליטאי אינם מבינים מה מונע מאיתנו להרגיש טוב עם המקום הטבעי שלנו? מה כ"כ גרוע בישיבות ובת"תים שלנו? למה ללכת בכח אחרי פוסקים שלא הלכו בדרכו של מרן זיע"א אפי' שפסקיהם הינם חלקיים ולא מקיפים את כל ההלכות האקטואליות והמעשיות מהקימה ועד השקיעה, וממילא עושים טלאי על טלאי בכדי לייצר תמונה הלכתית שלימה כפאזל בעל מאות חלקים, העיקר שח"ו לא יתפסו כהולכים בחדא מחתא עם מרן זיע"א,

וזוהי בעצם ה'**צלקת**' הנוראה שמלווה אותנו עד היום אף על פי שגם לשיטת רבים מתנועת המרביצי נשתנו העיתים ולא ראי שנות ה 80 וה 90 כדורנו דור דעה והלכה ברמות הגבוהות ביותר לכולי עלמא, עד שאין סיבה להדחק לשולחנם של אחרים, שהרי שולחננו אינו קטן משולחנם, וכבר משלו עלינו המעוררים את משל האריה הגיבור שקשור בחוט הדק מאז היותו גור בן יומו, שכבר חדר לו עמוק בתודעתו שאינו יכול לחוט הדקיק וממילא כבר אינו מנסה שוב את מזלו להשתחרר ממאסרו ולצאת לחפשי...

מציון יוצאת תורה

כפי שכבר עלה בתחילת הדברים, העגלה כבר יצאה לדרך ולחכמים שבנו נותר רק לקפוץ אליה, ומוטב כמה שיותר מהר, כמה פשוט רק להפנים שבדיוק כמו שלליטאי יש הרב שטיינמן קטן בלב [או שלא...] וזה לא אמור להקטין אותו ואדרבה אם כבר אז להגדיל אותו, כך אנחנו גאים בהחלט ברב עובדיה שנמצא בלבנו חזק חזק, וזה בכלל לא סותר את זה שאנחנו הבחורים והאברכים המעולים ודווקא בגלל הרב עובדיה שבנו אנחנו יותר טובים, יותר הלכתיים, [והוא הבשורה הטובה ולא ההיפך, כפי שהמשפט הנ"ל מנסה לייצר] ומסוגלים להוביל את הישיבות הגדולות הטובות ביתר.